श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०४१ सालको ऐन नं. २१

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

गुठी संस्थान ऐन, २०३३ लाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : गुठी संस्थान ऐन, २०३३ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम "गुठी संस्थान (पहिलो संशोधन) ऐन, २०४१" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. गुठी संस्थान ऐन, २०३३ को दफा २ मा संशोधन : गुठी संस्थान ऐन, २०३३ (यसपछि "मूल ऐन" भनिएको) को दफा २ को,–

(१) खण्ड (ख) पछि देहायको खण्ड (ख१), (ख२) र (ख३) थपिएका छन् :–

"(ख१) "समिति" भन्नाले दफा ९ अनुसार गठित सञ्चालक समिति सम्झनुपर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ख२) "सदस्य" भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ख३) "प्रशासक" भन्नाले संस्थानको प्रशासक सम्झनुपर्छ ।

(२) खण्ड (ड) को सट्टा देहायको खण्ड (ड) राखिएको छः–

"(ड) "तोकिएको" वा "तोकिएबमोजिम" भन्नाले यस ऐन-अन्तर्गत बनेको विनियममा वा श्री ५ को सरकारले समय समयमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी जारी गरेको आदेशमा तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्झनुपर्छ ।"

३. मूल ऐनको दफा ८ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ८ को शुरूमा रहेको "अध्यक्षले" भन्ने शब्दको सट्टा "समितिले" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

४. मूल ऐनको दफा ९ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ९ को सट्टा देहायको दफा ९ राखिएको छः–

"९. समितिको गठन : (१) संस्थानको कार्य सञ्चालनको निमित्त श्री ५ को सरकारले देहायका सदस्यहरू भएको एक सञ्चालक समिति गठन गर्नेछः–

(क) श्री ५ को सरकारले तोकेको व्यक्ति – अध्यक्ष

(ख) अञ्चलाधीश, बागमती अञ्चल – सदस्य

(ग) महानिर्देशक, मालपोत विभाग – सदस्य

(घ) महानिर्देशक, भूमिसुधार विभाग – सदस्य

(ङ) महानिर्देशक, पुरातत्व विभाग – सदस्य

(च) प्रतिनिधि, कानून तथा न्याय मन्त्रालय – सदस्य

(छ) श्री ५ को सरकारले पाँच विकास क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी धार्मिक, सामाजिक क्षेत्रबाट मनोनीत गरेको गुठीसम्बन्धी काम-मा अनुभव प्राप्त पाँच व्यक्ति – सदस्य

(ज) प्रशासक – सदस्य-सचिव

(२) संस्थानमा कार्यकारिणी अध्यक्ष नियुक्त भएमा समितिको सचिवको काम अध्यक्षले तोकेको संस्थानको कर्मचारीले गर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (छ) बमोजिम मनोनीत भएका सदस्यको कार्यावधि तीन वर्षको हुनेछ र कार्यावधि समाप्त भएपछि पुनः मनोनीत हुन सक्नेछन् ।

तर श्री ५ को सरकारले उपयुक्त सम्झेमा कुनै मनोनीत सदस्यको कार्यावधि समाप्त नहुँदै निजको सट्टा अर्को व्यक्तिलाई मनोनीत गर्न सक्नेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

५. मूल ऐनमा दफा ९क. थप : मूल ऐनको दफा ९ पछि देहायको दफा ९क. थपिएको छः–

"९क. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) संस्थानको सबै काम कारवाईको रेखदेख, नियन्त्रण र व्यवस्था समितिले गर्नेछ ।

(२) यस ऐनअन्तर्गत संस्थानलाई भएको सबै अधिकारहरूको प्रयोग तथा कर्तव्यको पालन समितिले गर्नेछ ।

(३) समितिले विद्वत् समितिबाट सिफारिश गरिएका उपयुक्त सुझावहरू कार्यान्वयन गर्नेछ ।"

६. मूल ऐनको दफा ११ मा संशोधन : मूल ऐनको,–

(१) दफा ११ मा रहेको "विद्वत् समिति वा सहयोग समितिको सदस्य" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "समिति वा विद्वत् समितिको सदस्य" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

(२) दफा ११ को खण्ड (क) झिकिएको छ ।

७. मूल ऐनको दफा १२ मा संशोधन : मल ऐनको दफा १२ मा प्रयोग भइरहेको "विद्वत् समिति वा सहयोग समितिको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "समिति वा विद्वत् समितिको" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

८. मूल ऐनमा दफा १२क. थप : मल ऐनको दफा १२ पछि देहायको दफा १२क. थपिएको छः–

"१२क. प्रशासकको नियुक्ति : श्री ५ को सरकारले संस्थानमा एकजना प्रशासक नियुक्त गर्नेछ ।"

९. मूल ऐनको दफा १३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १३ को सट्टा देहायको दफा १३ राखिएको छः–

"१३. संस्थानको कोष : (१) संस्थानको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ । सो कोषमा देहायका रकम जम्मा गरिनेछन्ः–

(क) श्री ५ को सरकारबाट प्राप्त भएको अनुदान,

(ख) कुनै नियमित स्रोतबाट प्राप्त भएको रकम,

(ग) गुठी जग्गाबाट प्राप्त मालपोत वा अन्य आयस्ता,

(घ) गुठी अधीनस्थ जग्गालाई गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा परिणत गरी दर्ता गर्दा प्राप्त रकम,

(ङ) संस्थानलाई प्राप्त अरू कुनै रकम ।

(२) संस्थानको सबै नगदी संस्थानको नाममा नेपाल राष्ट्र बैंक वा समितिले तोकेको कुनै बैंकमा राखिनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(३) संस्थानको तर्फबाट गर्नुपर्ने सबै खर्च संस्थानको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम प्राप्त रकम र संस्थानको नाममा रहेको जायजेथा विक्री भई सोबापत प्राप्त रकम संस्थानको अक्षय कोषको रूपमा राखिनेछ र त्यस्तो रकम कुनै बैंकमा मुद्दती खातामा जम्मा गर्ने वा घर पसल बनाउने जस्ता स्थायी लगानी गर्नेबाहेक अरू सालबसाली खर्च गर्न पाइनेछैन । अक्षय कोषको लगानीबाट प्राप्त आम्दानीको कम्तिमा पच्चीस प्रतिशत रकम अनिवार्य रूपमा सोही कोषमा जम्मा गरी बाँकी रकम संस्थानको काममा खर्च गर्न सकिनेछ ।"

१०. मूल ऐनको दफा १७ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १७ को खण्ड (६) पछि देहायको खण्ड (६क), (६ख) र (६ग) थपिएका छन्:–

"(६क) मठ मन्दिरमा चढ्ने भेटीघाटीको व्यवस्था गर्ने,

(६ख) प्राचीन गरगहना र धार्मिक, साँस्कृतिक वस्तुहरूको लगत राखी संरक्षण गर्ने गराउने,

(६ग) कुनै गुठीको कामको निमित्त खर्च गर्नु पर्दा सकभर सोही गुठीको आयस्ताबाट खर्च गर्ने ।"

११. मूल ऐनमा दफा १९क. थप : मूल ऐनको दफा १९ पछि देहायको दफा १९क. थपिएको छः–

"१९क. निजी गुठीको लगत दिने : निजी गुठीका गुठियारहरूले संस्थानमा निजी गुठीको लगत दिनु पर्नेछ ।"

१२. मूल ऐनको दफा २५ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा २५ को सट्टा देहायको दफा २५ राखिएको छः–

"२५. गुठी तैनाथी जग्गाको बन्दोबस्त : (१) गुठी तैनाथी जग्गा संस्थानले आफै खेती गर्न वा तोकिएको दस्तूर लिई मोहियानीमा अरूद्वारा खेती गर्न दिन वा तोकिएबमोजिम मूल्य वा दस्तूर लिई गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा परिणत गरी दर्ता गरी दिन सक्नेछ ।

(२) गुठी तैनाथी जग्गामध्ये ऐलानी बाँझो जग्गाको हकमा संस्थानले अवस्था अनुसार देहायबमोजिमको कुनै पनि व्यवस्था गर्न सक्नेछः–

(क) संस्थान आफैले आवाद गर्ने,

(ख) तोकिएबमोजिम केही वर्षको कूतसम्म माफी गरी खास किसानलाई मोहियानीमा आवादी गर्न दिन, र

५९९
अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ग) तोकिएबमोजिम शर्त राखी वा उपयुक्त मूल्य दस्तूर लिई गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा परिणत गरी दर्ता गरी दिने ।

(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै गुठी तैनाथी जग्गा घर घडेरी वा उद्योग व्यापारको लागि उपयुक्त देखिएमा त्यस्ता गुठी जग्गा र संस्थान आफैले खेती गरे गराएको गुठी तैनाथी जग्गा आबादी वा ऐलानी जे भएपनि उपयोग र ठाउँको महत्व हेरी संस्थानले तोकिएबमोजिम मूल्य वा दस्तूर लिई वा बढाबढ गराई गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा परिणत गरी दर्ता गरी दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देवस्थल रहेका वा देवी देवता देवस्थल पर्व पूजा जात्रासंग सम्बन्धित धार्मिक एवं सार्वजनिक पति जग्गा कुनै व्यक्तिको नाममा दर्ता गरिनेछैन । त्यस्तो जग्गा दर्ता गरिएको रहेछ भने पनि संस्थानले त्यस्तो जग्गाको दर्ता बदर गर्न सक्नेछ ।"

१३. मूल ऐनको दफा २६ मा संशोधन : (१) मूल ऐनको दफा २६ को,–

(१) उपदफा (२) र (३) को सट्टा देहायको उपदफा (२) र (३) राखिएका छन्:–

"(२) उपदफा (१) बमोजिम हक समाप्त हुने दर्तावाला मोहीले निजको साबिक जग्गामा प्रचलित कानूनबमोजिम लाग्ने मालपोतको दश गुणाले हुने रकम क्षतिपूर्तिबापत तोकिएबमोजिम पाउनेछ । त्यसरी क्षतिपूर्ति पाउने दर्तावालाले गुठीलाई तिर्नुपर्ने बक्यौता रकम भए सो कट्टा गरी क्षतिपूर्तिको रकम पाउनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम दर्तावाला मोहीलाई दिइने क्षतिपूर्तिको रकम दर्तावालाको हक समाप्त भई आफ्नो हक हुन आउने खास जोताहा किसानले संस्थानमा तोकिएबमोजिम बुझाउनु पर्नेछ ।"

(२) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (३क) र (३ख) थपिएका छन्:–

(३क) दर्तावाला मोहीले संस्थानमा बुझाउनु पर्ने कूत नबुझाई बक्यौता रहन गएको देखिएमा जोताहा किसानले त्यस्तो बक्यौता रहेको अवधिको कूत दर्तावाला मोहीलाई बुझाएको निस्सा संस्थानमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३ख) उपदफा (३क) बमोजिम कूत बुझाएको निस्सा पेश गर्न नसकेमा निस्सा पेश गर्न नसके जतिको कूत संस्थानमा बुझाउनु पर्नेछ ।"

(३) उपदफा (४) र (५) को सट्टा देहायको उपदफा (४) र (५) राखिएका छन्:–

६००

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

"(४) दर्तावाला मोहीको हक समाप्त भई आफ्नो हक हुन आउने खास जोताहा किसानले उपदफा (३) मा तोकिएबमोजिमको क्षतिपूर्तिको रकम दाखिल नगरेमा वा उप-दफा (३ख) बमोजिम बक्यौता कूत तोकिए-बमोजिम नतिरेमा सो जग्गाको कूत नतिरे सरह कारवाई गरी सो जग्गामा तोकिएको दस्तूर लिई अर्को मोही कायम गर्न सकिनेछ ।

(५) उप-दफा (४) बमोजिम कारवाई गरी अर्को मोही कायम हुन आएमा त्यस्तो मोहीले उप-दफा (३) बमोजिम हक समाप्त भएको दर्तावाला मोहीलाई तिर्नुपर्ने क्षतिपूर्तिको बाँकी रकम र उप-दफा (३ख) बमोजिमको बक्यौता कूतसमेत संस्थानमा तोकिएबमोजिम बुझाउनु पर्नेछ ।"

(४) उपदफा (६) झिकिएको छ ।

१४. मूल ऐनको दफा २७ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा २७ मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

"तर गुठीको कुनै निश्चित काम गरेबापत जोती, भोग गर्न पाउने रकमीले त्यस्तो जग्गामा मोहियानी हक पाउनेछैन ।"

१५. मूल ऐनको दफा २८ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा २८ को,–

(१) उपदफा (१) मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

"तर यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत किसिम अनुसारको कूतभन्दा कम बुझाई आएको रहेछ भने सोहीबमोजिम नै कूत लिइनेछ ।"

(२) उपदफा (२) को सट्टा देहायको उप-दफा (२) राखिएको छः–

"(२) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाको अवस्थामा मोहीले धान, चामल, मकै, कोदो, गहुँ आदि अनाजबाहेक अरू प्रकारको जिन्सी बुझाई आएकोमा मोहीले साबिकबमोजिमकै जिन्सी बुझाउनु पर्नेछ ।

तर, यस उप-दफाबमोजिम जिन्सी सामानको मूल्य प्रति रोपनी वा बिगाहामा उपदफा (१) बमोजिम मोहीले बुझाउने कूतको मूल्यभन्दा बढी पर्ने गरी असूल गरिनेछैन ।"

(३) उपदफा (२) पछि देहायका उप-दफा (३), (४) र (५) थपिएका छन्ः–

"(३) उप-दफा (२) बमोजिम मोहीले बुझाउने जिन्सीको मूल्य निश्चित गर्ने अधिकार संस्थानलाई हुनेछ ।

(४) गुठी जग्गामा लागेको कूत मोहीले स्थानीय बजार भाउले नगदीमा पनि बुझाउन सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(५) दफा २९ को उपदफा (१) मा तोकिएको कूत तिर्ने समयमा कूत बुझाउनेलाई संस्थानले कूतको पन्ध्र प्रतिशतसम्म छुट दिनेछ ।"

१६. मूल ऐनको दफा ३० पछि दफा ३०क. थप : मूल ऐनको दफा ३० पछि देहायको दफा ३०क. थपिएको छः–

"३०क. खान्गीको जग्गा बेचबिखन गर्न नपाउने : गुठीको खान्गी जग्गा खान्गीवालाले धितो बन्धक राख्ने वा अन्य कुनै प्रकारले हक छाडी दिन पाउने छैन र त्यसरी हक छाडी दिएमा हक छाडी दिएको लिखत स्वतः बदर भएको मानिनेछ ।"

१७. मूल ऐनको दफा ३५ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३५ को उपदफा (३) को अन्त्यमा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

"तर यो प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि घर बनाएकोमा त्यस्तो घर बनाउने व्यक्तिको कुनै बदनियत थिएन भन्ने संस्थानलाई लागेमा संस्थानले श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई तोकिएको अतिरिक्त दस्तूर लिई मोहियानीमा दर्ता गरी दिन सक्नेछ ।"

१८. मूल ऐनको दफा ३६ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३६ को सट्टा देहायको दफा ३६ राखिएको छः–

"३६. गुठी रैतान नम्बरीमा दर्ता गर्न पाउने : गुठी जग्गा कमाउने दर्तावाला मोहीले सो जग्गा आफ्नो नाउँमा गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा परिणत गरी दर्ता गराउन चाहेमा निजले तोकिएको रकम तोकिएबमोजिम संस्थानमा बुझाएमा सो जग्गा संस्थानले निजको नाममा गुठी रैतान नम्बरी जग्गामा दर्ता गरी दिनेछ ।"

१९. मूल ऐनको दफा ३९ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३९ को सट्टा देहायको दफा ३९ राखिएको छः–

"३९. गुठी जग्गामा पुनः दर्ता हुने : (१) गुठीको जग्गा वा घर रैकरमा दर्ता भएको भए तापनि गुठीको जग्गा वा घर भन्ने गुठीको स्रेस्ताबाट वा लालमोहर, खड्गनिशाना, ताम्रपत्र, शिलापत्र आदि लिखतबाट देखिन आई प्रमाणित हुन आएमा प्रशासकले त्यस्तो जग्गा वा घर गुठीमा दर्ता गर्न सक्नेछ र सो जग्गा वा घरको रैकरमा दर्ता भएको लगत कट्टा हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रशासकले गरेको निर्णयमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले सो निर्णयउपर पैंतीस दिनभित्र अञ्चल अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।"

६०१

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२०. मूल ऐनको दफा ४१ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ४१ को,–

(१) उपदफा (१) मा रहेको "ठेक" भन्ने शब्दपछि "जरिवाना, बिगो, शुल्क, अतिरिक्त शुल्क दस्तूर" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(२) उपदफा (२) पछि देहायको उपदफा (३) थपिएको छः–

"(३) उपदफा (१), (२) र दफा २८ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि तोकिएको अवधिसम्मको बक्यौता रकम संस्थानले तोकिदिए-बमोजिमको दरमा किस्ताबन्दीमा नगदीमा असूल गर्न सक्नेछ ।"

२१. मूल ऐनको दफा ५३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ५३ को सट्टा देहायको दफा ५३ राखिएको छः–

"५३. संस्थानलाई सहयोग गर्नुपर्ने : गुठीको परम्पराबमोजिम चलाउनु पर्ने काम, गुठीको चल अचल सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने काम र संस्थानको घर जग्गा देवस्थल पाटी पौवामा संस्थानको स्वीकृति बेगर जबरजस्ती भोगचलन गर्ने-लाई हटाउने जस्ता काममा स्थानीय प्रशासन, प्रहरी र स्थानीय पञ्चायतले सहयोग गर्नु पर्नेछ ।"

२२. मूल ऐनको दफा ५९ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ५९ को,–

(१) उपदफा (१) मा रहेको "अध्यक्षलाई" भन्ने शब्दको सट्टा "प्रशासक-लाई" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

(२) उपदफा (२) मा रहेको "अध्यक्षले" भन्ने शब्दको सट्टा "प्रशासकले" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

२३. मूल ऐनको दफा ६० मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ६० मा रहेको "अध्यक्षलाई" भन्ने शब्दको सट्टा "प्रशासकलाई" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

२४. मूल ऐनमा दफा ६२क. थप : मूल ऐनको दफा ६२ पछि देहायको दफा ६२क. थपिएको छः–

"६२क. विशेष अदालतको गठन : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि श्री ५ को सरकारले आवश्यक देखेमा यस ऐनअन्तर्गत सजाय हुने कसूरसम्बन्धी कुनै मुद्दा विशेष अदालत ऐन, २०३१ बमो-जिमको विशेष अदालतलाई सुम्पन सक्नेछ ।"

२५. मूल ऐनको दफा ६३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ६३ को उपदफा (२) को सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छः–

"(२) संस्थानले आफ्नो जायजेथाको हक कायम गराउन, लगानी असूल गर्न, कर्मचारी, महन्त, पूजारी, रकमी, गुठियार, ठेकदार आदिसंग

आधिकारिकता मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बाँकी रहेको नगदी जिन्सी दाखिला गराउने कूत, ठेक, मालपोत भू-बहाल-समेतको जुनसुकै रकम असूल गर्ने सम्बन्धमा कुनै हद म्याद लाग्नेछैन ।"

२६. मूल ऐनमा दफा ६३क. र ६३ख. थप : मूल ऐनको दफा ६३ पछि देहायको दफा ६३क. र ६३ख. थपिएका छन्:–

"६३क. अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने : संस्थानले आवश्यकतानुसार आफ्नो अधिकार अध्यक्ष, सदस्यहरूको उप-समिति, प्रशासक वा संस्थानको कुनै कर्मचारीलाई सुम्पन सक्नेछ ।

६३ख. जिल्ला कार्यालयले गुठी र देवस्थलको रेखदेख गर्नु पर्ने : प्रत्येक जिल्ला कार्यालयले आफ्नो जिल्लामा रहेको गुठीहरूको काम कारवाईको आवश्यक रेखदेख र निरीक्षण गर्नुका साथै देवस्थलहरूमा रहेको प्राचीन मूर्ति, गरगहना आदि सम्पत्तिको रेखदेख गर्नु पर्नेछ ।"

२७. खारेजी : मूल ऐनको दफा ४, ५ र १० खारेज गरिएका छन् ।

आज्ञाले,
ध्रुववरसिंह थापा
श्री ५ को सरकारको सचिव

लालमोहर सदर मितिः– २०४१।८।२४।१

६०४

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।